

Türkiye Yatırım Danışma Konseyi Dördüncü Toplantısı

Sonuç Bildirisi

11 Haziran 2007

Türkiye Yatırım Danışma Konseyi üyeleri olarak, bugün dördüncü kez Türkiye'nin yatırım ortamını güçlendirme yolunda kaydettiği ilerlemeleri değerlendirmek ve bu gelişmelerin önümüzdeki yıl da sürmesini sağlayacak yeni öncelikleri tavsiye etmek üzere buraya davet edilmiş olmaktan onur duyuyoruz.

Bu Konseyin Türkiye'nin yatırım ortamının iyileştirmesine yönelik çabalara sağladığı katkıya duyduğu güvenden dolayı, Sayın Başbakana memnuniyetimizi ifade etmek isteriz.

Konseyin 2004'teki ilk toplantısından bu yana Türkiye'de daha iyi bir yatırım ortamı oluşturulabilmesi açısından önem taşıyan konularda bir dizi öneride bulduk. Türkiye'de artan yerli ve uluslararası yatırımların da gösterdiği gibi, geçtiğimiz üç yıl içerisinde geliştirilen politikaların yatırım ortamında gerçek anlamda iyileşmeler sağladığı görüldü. 2006 yılında 20 milyar ABD dolarına erişen uluslararası doğrudan yatırım girişi, Türkiye'nin artan cazibesinin bir göstergesidir.

Geçtiğimiz yıl, Hükümete makroekonomide, politik alanda ve finansal piyasalarda istikrarın devamının sağlanması ile yatırımları ve büyümeyi teşvik eden yapısal reformların sürdürülmesi için bazı öncelikli alanlar üzerine odaklanmasını tavsiye etmiştik.

2007 YDK İlerleme Raporunda da yer verildiği gibi bu konulara kapsamlı bir biçimde yaklaşıldığını görmekten son derece memnun olduk. Geçtiğimiz yıl kaydedilen başarılarından önemli gördüğümüz bazılarını da burada vurgulamak isteriz:

- Sürdürülen makroekonomik istikrar ve rekabet gücünü artırmaya yönelik programın başarıyla uygulanması, iyimser bir büyüme görünümünü desteklemeye devam etmiştir.

- Tüm paydaşların etkin katılımı ve iyi işleyen bir koordinasyon platformuyla (Yatırım Ortamını İyileştirme Koordinasyon Kurulu-YOİKK) yatırım ortamı konusunda tutarlı bir yaklaşım sürdürülmüştür.
- Ar-Ge'nin desteklenmesi ve yenilikçiliğe elverişli koşulların geliştirilmesi Hükümetin öncelikleri arasındadır. Fikri mülkiyet haklarının korunmasını iyileştiren ve patent başvurularını kolaylaştıran gelişmeler kaydedilmiştir.
- Türkiye'nin -eğitim ve öğretim yoluyla- insan kaynaklarına yapmakta olduğu yatırım artmaktadır.
- Türkiye Yatırım Destek ve Tanıtım Ajansının kurulması ile Türkiye'nin yatırım promosyon kapasitesinin artırılması yolunda önemli bir adım atılmıştır.
- Kurumlar Vergisi oranının %30'dan %20'ye düşürülmesi ile kayıt dışılığın azaltılması ve verimli yatırımların artırılması yönünde önemli bir ilerleme sağlanmıştır.
- Verimlilik düzeyinin artmasına ve uluslararası doğrudan yatırımları çekmeye katkıda bulunan özelleştirme süreci, 2004'ten bu yana, dünyadaki en başarılı örneklerden birisi olmuştur.

Sayın Başbakan Erdoğan'ı ve kabinesini bu etkileyici başarılarından dolayı kutluyoruz. Yatırım ortamı konusunda takvime bağlı bir eylem planı hazırlayan YOİKK platformunun başarılı işleyişini de burada vurgulamak gerektiğine inanıyoruz.

Bu hususlardan bazıları, uluslararası finans kuruluşlardan gelen konuklarımız tarafından da vurgulanmıştır. Uluslararası Para Fonu Birinci Başkan Yardımcısı Sayın Lipsky mali disiplinin korunmasının; enflasyonun istikrarlı ve düşük bir düzeyde tutulmasının; işgücü piyasası reformuna öncelik verilmesinin ve finansal piyasaların derinliğinin artırılması ve kapsamının genişletilmesinin öneminden bahsetmiştir. Dünya Bankası Bölgesel Başkan Yardımcısı Sayın Katsu gerek Avrupa Birliği ile aradaki gelir farklılığının giderilmesi gerekse yurtdışı gelir yakınsaması açısından verimliliğin ve istihdamın artırılmasının ve eğitimde kalitenin yükseltilmesinin önemini vurgulamış;

enerjide etkinlik ile güvenliğin sağlanması amacıyla sektörün serbestleştirilmesi ve yeniden yapılandırılmasının gerekliliği üzerinde durmuştur.

Bundan önceki üç toplantıda Konseyimiz, Türkiye'nin cazip bir yatırım yeri olma niteliğini sürdürebilmesine yönelik stratejinin asli unsurlarını oluşturması gereken reform alanlarının kapsamlı bir listesini tanımladı. Bu alanlardan bazıları üzerindeki çalışmaların yoğunlaştırılması, hem uluslararası doğrudan yatırımların ulaştığı düzeyi korumak hem de - Türkiye'nin gelecekteki kalkınma ve büyümesi için aynı derecede önemli olan - Türk özel sektörünün verimliliğini ve istihdamı artırmak açısından özel bir önem taşıyacaktır.

Toplantıda, önümüzdeki yıl, Hükümetin güçlü makro ekonomik politikaları ve yapısal reformları sürdürürken aşağıda sıraladığımız önemli öncelikler üzerinde de odaklanmasının faydalı olacağına karar verdik:

- Dalgalı kur politikasının devamıyla döviz piyasasının etkin işleyişi sağlanırken, enflasyon hedeflemesi rejiminin kararlılıkla uygulanması sonucunda enflasyonun düşürülmesi,
- Başta altyapı olmak üzere öncelikli kamu yatırımlarına daha fazla kaynak ayrılması için, harcamaların yeniden yapılandırılmasına yönelik çalışmaların güçlendirilmesi ve borçların GSYİH'ya oranını düşürecek mali konsolidasyonda ilerleme sağlanması,
- Eğitimin her kademesinde özellikle yabancı diller ve diğer konulardaki içeriği güçlendirerek ve şirketlerin mesleki öğretim ile çalışanlarına sağladıkları eğitime katkılarını teşvik ederek işgücünün niteliklerinin özel sektörün ihtiyaçlarına uygun hale getirilmesi; kadın ve gençlerin işgücü piyasalarına katılımına yönelik fırsatların desteklenmesi,
- Hızlı teknolojik gelişme ve küreselleşmenin getirdiği artan rekabet ortamında varlık gösterebilmek için ücret dışı kalemlerdeki işgücü maliyetlerinin azaltılması ve işgücü piyasasının esnekliğinin artırılması,
- Emeklilik ve genel sağlık sigortası reform paketinin tekrar gözden geçirilerek hazırlanması,

- Ar-Ge faaliyetlerini ürün ve hizmete dönüştürmek amacıyla; yenilikçilik için doğru bir çerçeve oluşturulması ve şirketler, üniversiteler ve araştırma merkezleri arasındaki bağların güçlendirilmesi yoluyla yenilikçiliğe, yeni teknolojilerin benimsenmesine ve şirketlerde kalite standartlarının kullanılmasına sağlanan desteğin sürdürülmesi,
- Fikri Mülkiyet Hakları mevzuatının, özellikle de veri koruma ve patent ilişkisi konusundaki uygulamalarında gelişme kaydedilmesi,
- Kayıtdışının azaltılması ve kurumsal yönetimin güçlendirilmesi: Vergi reformu alanında atılan adımların uygulamasının güçlendirilmesi ve muhasebe-denetim standartları ile uygulamalarında gelişmeler sağlayarak şirketlerin mali şeffaflığının artırılması, kurumlar vergisi oranındaki yakın dönemde gerçekleştirilen indirimi tamamlayıcı tedbirler olmalıdır. Bunlarla birlikte, kurumsal yönetimin güçlendirilmesi için daha ileri adımlar atılmalıdır.
- Sanayi ve hizmet sektörlerindeki yatırımlar için ihtiyaç duyulan arsa-arazi teminini sağlamak üzere arazi planlaması ve yönetimi konusundaki çalışmaların güçlendirilmesi,
- İş yapma sürecinin tüm aşamalarında karşılaşılan idari engelleri azaltmak için kendi gözden geçirme ve ölçüm sistemlerine sahip sürekli mekanizmalar oluşturulması. Bu mekanizmaların geliştirilmesi ve uygulanması YOİKK'in temel görevlerinden biri olmalıdır.
- Türkiye'yi ulaştırma ve enerji koridorları açısından stratejik bir merkeze dönüştürmek amacıyla enerji sektörünün serbestleştirilmesi, yeniden yapılandırılması ve enerji etkinliğinin artırılması ile lojistik ve bilgi teknolojileri altyapısının geliştirilmesi,
- Açık ve öngörülebilir bir yasal çerçevede, özel sektörün de katılımını sağlayarak ulaşım ve enerji gibi alanlarda altyapının geliştirilmesi yolundaki çabaların artırılması,

- Ülkenin Avrupa'daki ve dünyadaki imajını geliştirmek ve değişen ülke gerçeklerinin kamuoyunca doğru algılanmasını sağlamak amacıyla Türkiye için uzun dönemli bir stratejik iletişim programı benimsenmesi ve uygulanması.

Yukarıdaki hususlara paralel olarak Konsey; demokrasinin kalitesini, hukukun üstünlüğünü ve temel hak ve özgürlükleri içeren Kopenhag politik kriterlerinin devamı niteliğinde olan reformların sürdürülmesini memnuniyetle karşılamaktadır.

Türkiye'nin bu alanlardan herbirinde kaydettiği gelişmeleri sistematik olarak değerlendirmek üzere uygun ölçütler belirlenmesi önümüzdeki dönemde üzerinde durulması gereken önemli bir hedeftir. Bu alanlardaki ilerlemeler, yatırım ortamına ilişkin reformların tutarlılığını güçlendirecek, politikalar arasında daha güçlü bir sinerji yaratarak bunlardan sağlanacak faydaları azami ölçüde artıracaktır. Sözü edilen politika tedbirlerinin uygulanması, Türkiye'nin dış denge dahil ekonomik performansını artıracak ve uluslararası sermaye piyasalarındaki yerini güçlendirecektir.

Türkiye'nin Avrupa Birliği müktesebatına uyum çabalarını da içeren politik ve ekonomik reformlar yolundaki devam eden kararlılığını destekliyoruz. Türkiye doğru yönde ilerlemektedir ve bugüne kadar sağladığı başarılarından daha hızlı ve daha etkili reformları teşvik etmek için istifade etmelidir. Ekonomik görünümün iyi olması, daha fazlasını yapmak için bir fırsat olarak görülmelidir. Geçtiğimiz yıllarda da tanık olduğumuz gibi Türkiye'nin bu fırsattan en iyi biçimde yararlanacağına olan güvenimiz tamdır.

Önümüzdeki aylarda kaydedilecek gelişmeleri değerlendirmeyi ve önümüzdeki yıl yeni bir YDK toplantısında bir araya gelmeyi sabırsızlıkla bekliyoruz.

Türkiye Yatırım Danışma Konseyi üyeleri tarafından arz olunur.

11 Haziran 2007

Sn.Muhammed Alshaya
Alshaya

Sn.Isac Andic Ermay
MANGO

Sn.Jacob A. Frenkel
American International Group (AIG)

Dr. Hans Joachim Koerber
Metro Group

Sn.Gerolamo Caccia Dominioni
Benetton Group SpA

Sn.Ken Abe
Mitsui Co. Ltd.

Sn.Jacques de Larosiére
BNP Paribas

Sn.Darryl Edwards
Nortel Networks Corp.

Sn.Suneel Bakhshi
Citi

Sn.Alexandre F. Jetzer
Novartis International AG

Sn.Paul N. Wright
Eldorado Gold Corporation

Sn.Douwe Zijp
Nunhems B.V.

Sn.Paolo Monferino
Fiat SpA

Sn.Yoshimasa Ishii
Toyota Motor Corp.

Sn.Pier Francesco Guarguaglini
Finmeccanica SpA

Sn.Dieter Rampl
Unicredit Group

Sn.William H. Cary
GE Money

Sn.Rıfat Hisarcıklıoğlu
Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği
(TOBB)

Sn.Joong-Geol Kim
Hyundai Motor Company

Sn.Arzuhan Dođan Yalçındađ
Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneđi
(TÜSİAD)

Sn.Marco Milani
Indesit Company SpA

Sn.Ođuz Satıcı
Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM)

Sn.Stef Wertheimer
ISCAR Ltd.

Sn.Tahir Uysal
Uluslararası Yatırımcılar Derneđi
(YASED)

Sn.Sumitaka Fujita
ITOCHU Corp.